

מגמות אימון בביצוע

מאת א"ר צ. נחושטן

בעיות האימון — אותן הפנים להן בכל צבאות העולם; בצבאות הגדולים של המעצמות האדירות, ובצבאות הקטנים כצבאנו. את מגמות האימון שלהם קובעים הצבאות על-פי נפיונותיהם ולקחייהם מקרבות העבר ומתוך התחשבות בנתונייהם וצרכיהם בהווה ובעתיד.

בבואנו לקבוע את מגמות האימון שלנו, שומה עלינו לקחת בחשבון את לקחי קרבות "קדש" מחד גיסא, ואת מגמות ההתפתחות של אמצעי-לחימה ושל שיטות-לחימה מאידך גיסא. גישה כזאת מביאה אותנו אל מספר מסקנות, אשר על אחדות מהן אעמוד כאן:

- צפויה לנו התמודדות עם אויב עשיר בשריון אשר יש להניח שיהיה באורח נועז יותר.
- בהתמודדות זו עלולה להיות לגורם האוירי השפעה מכרעת על מסגרתה הכללית — וזאת נוסף להשפעתו על פעולות-הלחימה עצמן.

- קצב הלחימה יגבר בהרבה.
- תנאי הלחימה יהיו קשים יותר, ויידרש מאמץ גדול יותר כדי לעמוד בתנאים אלה: — עמידה בפני התקפת-שריון עזה; התמודדויות ארטילריות; מעבר שדות מוקשים; עמידה בפני פעילות אווירית מתמדת; עמידה בפני חוסר קשר עם המפקדה הממונה. למסקנות אלו ישנן שתי השלכות: האחת — בשטח חיסונו ואימונו של החייל-הפרט; והשניה — בשטח של קביעת שיטות ואורח-לחימה כאלה שיש בהם כדי לענות על המצבים הניצפים אשר תיארתי לעיל.

- אצל החייל-הפרט יש להגביר בראש וראשונה את כושרו הגופני. לשם-כך מן הראוי להפוך את צעדת ארבעת-הימים ממבצע של בודדים מצטיינים לצעדת יחידות שלמות. כל חייל צריך להיות מסוגל לצעוד 160 ק"מ ב-4 ימים. הישג זה יטע בלבו הרגשת יכולת-ביצוע, ויכולת עמידה בפני מאמץ, אשר השפעתה תהיה ניכרת אף מאוחר יותר, בתקופת שירותו של החייל כאיש-מילואים.

- יש להוסיף ולהגביר את כושר-הקליעה של החייל, באמצעות שיטת אש-קרב אשר כבר הביאה עד כה להישגים נאותים.

- בשטח שיטות ואורח-לחימה המטרה היא להקנות לחייל-הפרט וליחידה כולה את הכושר ללחום במשך 24 שעות ביממה; וזאת על-ידי פיתוח נושאי הלחימה בלילה.

- כדי למצוא פתרונים ההולמים את קצב הלחימה המוגבר — ראינו כיצד הושם דגש על תרגול היחידות בנוהל-קרב מקוצר, חפוז, אשר פירושו — לעשות את ההכרחי בזמן הקצר ביותר.

- מסקנה המתקבלת על דעת כולם היא, כי בלחימה בעתיד תתפוס לוחמת-השריון מקום נכבד ביותר. טבעי, על-כן, שבכל מקום מתחילים לשקוד על כך שחבר המפקדים כולו ירכוש ידיעה בתפעול השריון — וזאת הן בשטח הטקטי והן בשטח התחזוקתי.

- כן אין זה מקרה שבתקופה זו, ולאור התפתחות מבנה כוחות הצבא, הושם דגש על שיתוף-פעולה בין-זרועי — דהיינו, בין זרועות האוויר, היבשה, הים.

- נקל להבין כי ההערכה הנפוצה בתוכנו לאויב-בעתיד מצאה את ביטוייה גם בתרגילים — בתיאור "גתוני האויב-הצפוי". דבר זה מחייב, מחד גיסא, את היכולת לרכישת ידיעות על יעד האויב, ומאידך גיסא, מביא הוא את המפקדים לידי שיקולים מציאותיים יותר.

* * *

ניתן לסכם בסיפוק כי המסקנות הונחלו לצה"ל בכללותו — והדבר הושג על-ידי שליטה מרכזית על תכניות האימונים, ועל-ידי פיקוח מתמיד עליהן. מציאות זו מאפשרת לימוד נושא מסוים בצה"ל בכללותו — וכן ניצול מכסימלי של עזרי-אימון נדירים, ומתקנים שונים, על-ידי העברתם מיחידה ליחידה.

כדי למצוא את הזמן הדרוש בשביל פרקי-הלימוד הנוספים שהוזכרו כאן, שאלנו את עצמנו לגבי כל יחידה ויחידה: — מה חיוני בשביל יחידה זו בהתאם ליעודה המסוים? וממילא מובן, ששימת-הדגש על משימות האימון שנראו כחיוניות ביותר לגבי יחידה מסוימת חייבה גם חסכון בסוגי-אימון מסוימים אחרים. והרי כאן אחד ההישגים הגדולים של מערכת האימונים בצה"ל: הגברת תכליתיות האימון.

הגברת התכליתיות, יש ואיפשרה גם קיצור (מוחלט או יחסי) של משכי-אימונים — וקורסים; וקיצורים אלה, מצדם, חייבו והביאו לידי הכנת-תכניות מפורטת יותר, ניצול אמצעים תכליתי יותר, שיפור כללי בניצול הזמן.

כך פועל סולם ההדרכה בצה"ל: — לא רק מלמטה למעלה, אלא גם מלמעלה למטה. בעקבות השתלמויות של המפקדים בכל החילות מאמנים מפקדים אלה את פיקודיהם, הן בנושאים החיליים-הכלליים והן בנושאי-היסוד כגון גמישות, לוחמת-לילה, כושר גופני, תכנון מהיר, משמעת. פרקי-לימוד נוספים בעלי חשיבות בלתי מבוטלת מהווים קליטת סוגי-נשק חדש שונים, וכן שינויי מבנה.

זאת ועוד: האימון הגופני, שכבר הוזכר כאן, הפך עתה בראש וראשונה להיות מענינם הבלתי-אמצעי של המפקדים באשר-הם. דגש מיוחד על פרק-הדרכה זה הושם בקורס מ"כים, אשר ידריכו אח"כ את חייליהם, בין היתר, גם במקצוע הזה.

גם החילות השונים עסקו, כל חיל וחיל, באימון האופיני והמיוחד להם. נציין כאן במיוחד את הקליעה בשריון שעוסקים בה בגייסות-השריון, ופריצת שדות-מוקשים וגדרות — בחיל ההנדסה.

בבואך לנסות ולסכם את פרשת האימונים שמאחורינו, אי-אפשר שלא להתרשם משנים: — מממשות ההישגים שהושגו בכמה שטחים בעלי ערך מכריע — ומן החיוניות של המשך המגמה שננקטה בהכשרת הגייסות, הגברתה והעמקתה.

יש מפקדים הפותחים את הדיון בציון ברור מה תכניתם וכונתם, אומרים לכל אחד ממפקדי-המשנה ברורות מה יהיה הדבר שירצו ממנו — ומבקשים כי הלו יפרש כיצד הוא מתכוון לבצע את אשר הוטל עליו. אחר זאת משנים ו/או מאשרים לביצוע.

לעומת זאת ישנם מפקדים שאת הדיון שלהם לקראת קביעת הדברים הם עושים ע"י כך שהם מבקשים ממפקדי-המשנה כי יציעו רעיונות משלהם.

אני — בעד הדרך הראשונה.

(רביאלוף ת. לסקוב, בכיכום שיחת מפקדים)